

**ПОПЕРЕДНІ РІШЕННЯ В ДЕРЖАВНІЙ МИТНІЙ СПРАВІ:
ЗМІСТОВО-ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ ПОШУК****PREVIOUS DECISIONS IN THE STATE CUSTOMS BUSINESS:
CONTENT-TERMINOLOGY SEARCH**

Макаренко А.В., здобувач
кафедри адміністративного та митного права
Університет митної справи та фінансів

Статтю присвячено дослідженню поняття «попереднє рішення», його змісту та основних ознак. Встановлено, що визначення поняття «попереднє рішення» міститься в міжнародних актах та в положеннях підзаконних актів, а в Митному кодексі України відсутнє. Виокремлено передбачені в чинному митному законодавстві ознаки попередніх рішень. Проаналізовано визначення поняття «попереднє рішення» в нормах міжнародних актів та національному митному законодавстві. Доведено, що моментом, до якого може бути прийнято і, відповідно, застосовано попереднє рішення, є початок митного оформлення. Обґрунтовано належність попередніх рішень до індивідуальних адміністративних актів. Запропоновано уповноваженим суб'єктам внести зміни і доповнення до положень чинного законодавства. Сформульовано авторське визначення поняття «попереднє рішення».

Ключові слова: адміністративний акт, індивідуальний адміністративний акт, попередні рішення, митне законодавство, митне оформлення.

Статья посвящена исследованию понятия «предварительное решение», его содержания и основных признаков. Установлено, что определение понятия «предварительное решение» содержится в международных актах и положениях подзаконных актов, а в Таможенном кодексе Украины отсутствует. Выделены предусмотренные в действующем таможенном законодательстве признаки предварительных решений. Проанализировано определения понятия «предварительное решение» в нормах международных актов и национальном таможенном законодательстве. Доказано, что моментом, до которого может быть принято и, соответственно, применено предварительное решение, является начало таможенного оформления. Обоснована принадлежность предварительных решений к индивидуальным административным актам. Предложено уполномоченным субъектам внести изменения и дополнения в положения действующего законодательства. Сформулировано авторское определение понятия «предварительное решение».

Ключевые слова: административный акт, индивидуальный административный акт, предварительные решения, таможенное законодательство, таможенное оформление.

The article is devoted to the researching of the concept of "provisional decision", its content and the main features. The position according to which the concept of "provisional decision" is an important and integral part of the conceptual and categorical apparatus of customs law is defended. It is established that the definition of the concept of "provisional decision" is specified in international acts and in the provisions of the government rules and regulations, but in the Custom Code of Ukraine it is absent. The features of provisional decisions stipulated in the current customs legislation are identified. The definition of the concept of "provisional decision" in the norms of international acts and national customs legislation is analyzed. The definition of the concept in the provisions of by-laws is developed. The lack of a common understanding of the content of previous decisions and the tendency to distinguish their content and features depending on the issues on which they can be taken was defined. These trends are determined impractical, it is proved that these issues state the specificity of the procedure for the adoption of preliminary decisions, however, this has no influence on their contents and features that need to be shared. The inexpediency of differentiation of the contents and signs of the previous decisions depending on questions on which they can be accepted, in their official definitions is defined. It is proved that the moment, the provisional decision can be made and, accordingly, applied, is the beginning of customs clearance. The pertinence of provisional decisions to individual administrative acts is substantiated. The specific characteristics of the features of previous decisions as individual administrative acts are highlighted and the classification of previous decisions depending on their content and on the features of the impact on individuals is carried out. It is suggested to the authorized performers to make amendments and additions to the provisions of the current legislation. The author's definition of the concept of "provisional decision" is formed.

Key words: administrative act, individual administrative act, provisional decisions, customs legislation, customs clearance.

Постановка проблеми. З моменту запровадження в практику здійснення митної справи попередніх рішень у 2005 р. [1; 2] та завершення оформлення їх правового регулювання в третьому Митному кодексі України 2012 р. [3] (далі – МК України) поняття «попереднє рішення» слід вважати важливим та невід'ємним складником понятійно-категоріального апарату митного права.

Крім того, з огляду на особливо важливе місце попередніх рішень у реалізації концепції гармонізації та спрощення митних процедур, дослідження їх правової природи, змісту та ознак є необхідними та затребуваними.

Аналіз досліджень. Дослідженню понятійно-категоріального апарату митного права, його системи, змістовної характеристики присвячено чимало наукових доробок видатних вітчизняних учених, таких як: І.Г. Бережнюк, О.П. Гребельник, С.В. Додін, Ю.М. Дьомін, С.В. Ківалов, А.Т. Комзюк, А.В. Мазур, І.В. Міщенко, В.Я. Настюк, П.В. Пашко, Д.В. Приймаченко, В.В. Прокопенко, О.П. Федотов, М.Г. Шульга та багатьох інших. Втім поза увагою залишилось дослідження змісту та основних ознак поняття «попереднє рішення», формулювання його науково обґрунтованого визначення. Тому метою статті є до-

слідження поняття «попереднє рішення», його змісту та основних ознак.

Виклад основного матеріалу. Як відомо, норми-дефініції виконують головним чином орієнтаційну та інформаційну функцію у правовому регулюванні зокрема і митних правовідносин, допомагаючи застосовувати ті норми митного права, в яких використано відповідні категорії та поняття [4, с. 187]. Отже, беззаперечною є важливість нормативного визначення всіх понять, які використовуються в митному законодавстві і для теорії митного права, її становлення та розвитку, і для практики його застосування з метою ефективного здійснення державної митної справи. Водночас нормативні визначення мають відображати найважливіші, сутнісні характеристики відповідних понять, бути зрозумілими, узгодженими та загальновизначними, а також відповідати низці інших вимог законодавчої техніки. Це робить дослідження термінів та понять окремих галузей права надзвичайно цінними та затребуваними.

Визначення поняття «попереднє рішення» в МК України не закріплено. Деякі складники змісту та ознаки цього поняття містяться в ст. 23 МК України, це:

– приймаються за письмовим зверненням;

- виносяться до початку переміщення товарів;
- приймаються органами доходів і зборів (що відповідає положенням принципу виняткових повноважень органів доходів і зборів щодо здійснення державної митної справи);
- є обов'язковими для всіх органів доходів і зборів;
- приймаються за встановленою формою та процедурою;
- є строковими, є чинними протягом встановленого строку (3 роки);
- є загальнодоступними та оприлюднюються [3].

Відповідно до п. (а) ч. 9 ст. 3 Угоди про спрощення процедур торгівлі [5], яка є частиною національного законодавства, згідно із Законом України від 04.11.2015 р. № 745-VIII [6] *попереднє рішення* – це письмове рішення, що надається членом заявникові до моменту імпортування товару, передбаченого у заявці, в якому визначається режим, який член надає товару на момент його імпортування.

Зі змісту цього визначення вбачаються такі ознаки попереднього рішення:

- письмова форма;
- надання до імпортування товарів;
- визначає певний режим товарів на момент їх імпортування.

Спроби сформулювати визначення досліджуваного поняття вживались і в підзаконних актах. Вперше це було здійснено в Порядку прийняття попереднього рішення про країну походження товару, затвердженого наказом Держмитслужби України від 08.11.2005 р. № 1088 (далі – Порядок № 1088) [2]. Відповідно до п. 1.3 вказаного Порядку *попереднє рішення* – рішення митного органу про країну походження товару, виготовленого виробником із використанням затвердженої технології виробництва, прийняте до моменту пред'явлення цього товару митному органу для митного оформлення [2].

У наведеному визначенні звернемо увагу на такі ознаки цього поняття:

- є рішення про країну походження;
- приймається до моменту пред'явлення товару митному органу для митного оформлення.

Тобто за цим Порядком попереднім рішенням є рішення про країну походження товару (*яке приймається в загальному порядку*), яке лише приймається до моменту пред'явлення товарів для митного оформлення.

Згідно з п. 1.2 Порядку прийняття попередніх рішень про класифікацію та кодування товарів в УКТ ЗЕД, затвердженого наказом Держмитслужби України від 04.04.2005 р. № 238 (далі Порядок № 238) [1], *попереднє рішення* – документ установленої форми, який оформлюється на запит заявника посадовими особами Центрального митного управління лабораторних досліджень та експертної роботи або регіональних митниць, митниць, перелік яких визначає Держмитслужба України.

З цього визначення вбачаються такі ознаки:

- це документ установленої форми;
- оформлюється на запит заявника (суб'єкта ЗЕД) уповноваженим митним органом.

Порядок прийняття попередніх рішень про класифікацію та кодування товарів згідно з УКТ ЗЕД, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 27.12.2011 р. № 1740 (далі – Порядок № 1740), [7] містив аналогічне визначення, як і в Порядку № 238 [1].

Отже, наведені протилежні визначення поняття «попереднє рішення» свідчать про відсутність єдиного розуміння їх змісту.

З визначення, викладеного в п. 3 розділу I Порядку роботи відділу митних платежів, підрозділу митного оформлення митного органу та митного поста у вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України, затвердженого наказом Міністер-

ства фінансів України від 30.05.2012 р. № 650 [8] (далі – Порядок № 650), вбачається, що зміст досліджуваного поняття залишився незмінним (як і в Порядках № 238 [1] та № 1740 [7]), за винятком позначення питання, з якого таке рішення приймається. Так, *попереднє рішення про класифікацію товару згідно з УКТ ЗЕД* – документ установленої форми, який приймається митним органом за результатами розгляду звернення декларанта або уповноваженої ним особи.

Згідно з п. 1.3 Порядку прийняття, відкриття попереднього рішення про країну походження товару, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19.06.2012 р. № 737 [9] (далі – Порядок № 737), *попереднє рішення про країну походження товару* – документ установленої форми, що приймається за зверненням заявника та засвідчується рішенням про визначення країни походження товару уповноваженим структурним підрозділом митного органу, на який покладено функції контролю за визначенням країни походження товару.

Виокремимо такі ознаки попереднього рішення про країну походження товару:

- це документ установленої форми;
- приймається за зверненням заявника (*результат розгляду звернення*);
- засвідчується рішенням про визначення країни походження товару.

Одразу зазначимо, що не поділяємо позицію законодавця щодо розмежування змісту та ознак попередніх рішень залежно від питань, з яких вони можуть прийматись. Звісно, ці питання несуть у собі специфіку процедури прийняття попередніх рішень, проте це не може впливати на їх зміст, ознаки, які мають бути загальними. Тому поняття «попереднє рішення про класифікацію товару згідно з УКТ ЗЕД» (Порядок № 650 [8]) та «попереднє рішення про країну походження товару» (Порядок № 737 [9]) розглядаємо як одне поняття «попереднє рішення».

Керуючись влучним твердженням Д.В. Приймаченка, згідно з яким «пошуки чогось нового обов'язково вимагають раціонального використання вже набутих знань» [10, с. 177], проаналізуємо викладені в науковій літературі визначення та підходи до розуміння поняття «попереднє рішення».

У результаті дослідження лексичного значення словосполучення «попередні рішення», а також окремо кожного зі слів у цьому словосполученні, маємо рішення (окремі акти), що приймаються заздалегідь, завчасно, перед встановленим моментом їх неодмінного прийняття, за деякий, певний час [11, с. 100].

Примітно, що наведений підхід до визначення досліджуваного поняття було використано в Порядку № 1088 [2] та частково в Порядку № 737 [9]. Так, у Порядку № 1088 *попереднє рішення* – це «рішення митного органу про країну походження товару <...> прийняте до моменту пред'явлення <...> для митного оформлення» [2], а відповідно до п. 1.3 Порядку № 737 *попереднє рішення про країну походження товару* «...засвідчується рішенням про визначення країни походження товару...» [9]. Звідси вбачається, що попереднє рішення є рішенням про визначення країни походження товару, рішенням про класифікацію товару згідно з УКТ ЗЕД або дозволом на поміщення товару в окремі митні режими, яке лише приймається до встановленого чинним митним законодавством загально-го моменту їх прийняття.

Таким чином, вихідною характеристикою попереднього рішення є час (момент) його прийняття. Відповідно до ч. 1 ст. 23 МК України [3] попередні рішення виносяться «до початку переміщення товарів через митний кордон».

Тлумачення цього положення в МК України, як і Порядках № 650 [8] та № 737 [9], немає. Разом з цим в Угоді про спрощення процедур торгівлі попереднє рішення надається «на момент імпортування товару» (п. (а) ч. 9

ст. 3) [5], а в Порядку № 1088 – «до моменту пред'явлення цього товару митному органу для митного оформлення» (п. 1.3) [2].

Отже, з метою забезпечення правової визначеності для суб'єктів ЗЕД у разі прийняття попередніх рішень та можливості їх застосування під час переміщення певних товарів, визначення часу (моменту), протягом якого таке рішення може бути прийнято, є вирішальним. Звісно, органами доходів і зборів не буде відмовлено у прийнятті попереднього рішення щодо товарів, які пройшли митне оформлення в загальному порядку, просто застосування попереднього рішення щодо цих товарів буде неможливим.

Ввезення товарів, транспортних засобів на митну територію України, вивезення товарів, транспортних засобів за межі митної території України згідно з п. 4 ч. 1 ст. 4 МК України є сукупністю дій, пов'язаних із переміщенням товарів, транспортних засобів через митний кордон України у будь-який спосіб у відповідному напрямку [3]. Які саме дії у відповідному напрямку (ввезення, вивезення) можуть вважатись початком переміщення не зрозуміло, а положення чинного митного законодавства не дають можливості визначити цей момент. Крім того, відсутність взаємозв'язку «початку переміщення» з фактичним перетинанням митного кордону унеможливають намагання навіть приблизного його встановлення.

З огляду на те, що попереднє рішення застосовується у митному оформленні (п. 17 розділу II Порядку № 650 [8]; п. 1.5 Порядку № 737 [9]) і питання, з яких приймаються попередні рішення також встановлюються під час його здійснення, вважаємо, що саме з митним оформленням слід пов'язувати можливість прийняття попереднього рішення.

Початком митного оформлення, відповідно до ч. 1 ст. 248 МК України [3], є момент подання органу доходів і зборів декларантом або уповноваженою ним особою митної декларації або документа, який відповідно до законодавства її замінює, та документів, необхідних для митного оформлення.

Митна декларація подається органу доходів і зборів, який здійснює митне оформлення, згідно з ч. 1 ст. 263 МК України [3], протягом 10 робочих днів з дати доставлення цих товарів, транспортних засобів до зазначеного органу. При цьому момент, до якого може бути прийнято і, відповідно, застосовано попереднє рішення визначається максимально точно, а також раціонально використовується час доставлення товарів до органу доходів і зборів (іншого, ніж розташованого у пунктах пропуску через митний кордон) для митного оформлення. Саме тому з метою точного встановлення моменту, до якого може бути прийнято і, відповідно, застосовано попереднє рішення законодавцю рекомендовано внести зміни до ч. 1 ст. 23 МК України [3], замінивши словосполучення «до початку переміщення» на словосполучення «до початку митного оформлення».

Р.В. Негара, дослідивши істотні, на його переконання, характеристики попередніх рішень, пропонує внести зміни до ст. 4 МК України шляхом доповнення пунктом такого змісту: «попередні рішення – окремий акт, що приймається за зверненням відповідних осіб органами доходів та зборів до переміщення товарів через митний кордон України з питань, передбачених законодавством України з питань державної митної справи, є обов'язковими для виконання будь-яким органом доходів та зборів, є завершеним і не підлягає перегляду та перевірці встановлених ним даних під час переміщення» [11, с. 107–108].

Підтримуючи прагнення сформулювати авторське визначення поняття «попередні рішення», маємо звернути увагу на його деякі недоліки. По-перше, досліджуване поняття використовується в множині («попередні рішення»), що є порушенням правил формальної логіки та нормпро-

ектувальної техніки, якщо йдеться про внесення змін до МК України. У подальшому в самому визначенні вказується: «... є завершеним і не підлягає перегляду та перевірці встановлених ним даних ...», вже в однині. По-друге, оминається конкретизація правової природи попередніх рішень, а визначення їх «окремим актом» з переліченням певних їх ознак, не ставить крапку в дослідженні його змісту.

І.П. Яковлев зараховує попередні рішення до адміністративних актів. На його думку, попередні рішення у сфері державної митної справи належать до правових форм публічного адміністрування, а саме адміністративних актів [12, с. 133]. При цьому наголошується на подвійній організаційно-правовій ролі властивій попереднім рішенням та їх зовнішнє спрямування [12, с. 133].

В інших положеннях вказаного автора попередні рішення визначаються як нереалізований адміністративний акт, «попередність» якого пов'язана із темпоральною ознакою та не свідчить про другорядність, обмежену юридичну значимість або рекомендаційність його приписів [12, с. 131]; як вид адміністративних актів із специфікою юридичного значення [12, с. 130]; як рішення у сфері державної митної справи, що володіють неоднозначними (як припускалося, перехідними) властивостями [12, с. 126]. За регулятивною роллю адміністративні акти у сфері державної митної справи дослідник класифікує на попередні (ст. 23 МК України [3]) та основні [12, с. 123]. На жаль, далі справа не пішла, автор не досліджував природу попередніх рішень саме як адміністративних актів (гадаємо, це зумовлено дещо іншим предметом та завданнями дослідження).

Визначення попередніх рішень як результату розгляду звернення заявника (п. 3 розділу I Порядок № 650 [8]; п. 1.3 Порядку № 737 [9]) допускає їх розуміння як адміністративних послуг у сфері державної митної справи. Згідно з п. 1 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про адміністративні послуги» [13] адміністративна послуга – це результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону. Отже, зовнішня форма процедури прийняття попередніх рішень відповідає зовнішній загальній процедурі надання адміністративних послуг. Так, наприклад, Кодекс Республіки Казахстан «Про митну справу в Республіці Казахстан» [14] визначає прийняття попереднього рішення державною службою.

Як відомо, результатом адміністративної послуги в процедурному значенні є адміністративний акт – рішення або дія адміністративного органу, яким задовольняється звернення особи [15, с. 10]. Цим також підтверджується належність попередніх рішень до адміністративних актів.

З метою з'ясування правової природи попередніх рішень вважаємо за необхідне зупинитись на детальному розгляді попередніх рішень як адміністративних актів. У цьому дослідженні свідомо уникаємо дискусії щодо кількісних характеристик поняття «адміністративний акт», зокрема виокремлення одного поняття – адміністративний акт чи двох – нормативний та індивідуальний адміністративний акт.

Традиційно у вітчизняній науці зазначалось, що правозастосовна діяльність спрямована на встановлення індивідуальних правових наслідків – суб'єктивних прав і обов'язків та їх реалізацію шляхом прийняття індивідуального правового рішення щодо персоналізованих суб'єктів – правозастосовного акта [16, с. 173]. Результатом правозастосовної діяльності є видання індивідуального правового акта. Призначенням правових актів цього виду, як зазначає Д.В. Приймаченко, є продовження загального нормативного регулювання, що було започатковано в процесі правотворення за допомогою норм права

і одночасно доповнено індивідуальною, піднормативною регламентацією. Така регламентація полягає в уточненні правового статусу суб'єктів у реальній життєвій ситуації, що склалася [10, с. 190].

З урахуванням вказаного, беззаперечно, попередні рішення є результатом правозастосовної діяльності органів доходів і зборів, тобто є правозастосовними актами, а тому відіграють роль додаткових юридичних фактів, які породжують митно-правові відносини, а отже, є індивідуальними адміністративними актами.

В.П. Тимошук зазначає, що більш повно і чітко охарактеризувати особливості (специфіку) адміністративних актів може виявлення власних ознак такого виду правових актів (індивідуальність (конкретність); це акт адміністративного органу; зовнішня дія) [17, с. 24–25]. Проаналізуємо ключові ознаки адміністративних актів предметно до попередніх рішень.

Індивідуальність (конкретність) – акт спрямовується на регулювання окремого, конкретизованого випадку, тобто є конкретно-індивідуальним. Цим він відрізняється від нормативного акта, призначеного регулювати необмежену кількість випадків, та який у зв'язку з цим стосується необмеженої кількості осіб [18, с. 263]. Попередні рішення приймаються за зверненням конкретної особи (самостійно або шляхом уповноваження іншої особи) щодо окремого товару (відповідно до п. 4 розділу II Порядку № 650 [8] з метою одержання попереднього рішення про класифікацію подається письмове звернення *щодо одного найменування (артікулу) товару*). Також згідно з п. 3.3 Порядку № 737 [9] попередні рішення може бути використане у разі митного оформлення тільки заявником, що свідчить про його індивідуальність.

Це акт адміністративного органу, тобто суб'єкта, уповноваженого на здійснення публічної влади. Статтею 23 МК України органи доходів і зборів визначені суб'єктами владних повноважень, уповноваженими приймати попередні рішення. Органами доходів і зборів, відповідно до п. 34¹ ч. 1 ст. 4 МК України, є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, митниці та митних постів [3]. До питання розмежування повноважень щодо прийняття попередніх рішень у системі органів доходів і зборів додатково звернемось до інших досліджень.

Зовнішня дія адміністративного акта – пряма вплив на приватних осіб [17, с. 24], спрямованість його дії, яка є завжди зовнішньо орієнтованою [18, с. 265]. Попередні рішення закріплюють юридично обов'язкові відомості щодо товарів під час їх переміщення через митний кордон, що є підтвердженням їх зовнішньої дії. Крім того, важливо пам'ятати, що адміністративний акт спрямований на створення, зміну чи припинення прав та обов'язків особи (осіб) [17, с. 22]. Щодо попередніх рішень, як здається, ця ознака потребує певних уточнень. Відомості, зафіксовані у попередньому рішенні, набувають юридичної значущості не з моменту їх прийняття, а лише під час застосу-

вання. До того ж вибір щодо застосування або не застосування попереднього рішення залишається за особою, за зверненням якої воно було прийнято. Тобто створення попереднім рішенням певних прав для особи чи юридично значущих переваг здійснюється з відстрочкою у часі, а їх дія з моменту прийняття до фактичного застосування (пред'явлення для митного оформлення) «призупиняється», як і їх властивості.

Однак «обов'язковість» попереднього рішення також має свої особливості як для органів доходів і зборів, так і для осіб, за зверненням яких такі рішення було прийнято.

Частиною 3 ст. 23 МК України передбачено, що попередні рішення є обов'язковим для виконання будь-яким органом доходів і зборів [3]. Це означає, що у разі пред'явлення попереднього рішення орган доходів і зборів (митниця, митний пост), який уповноважений здійснювати митне оформлення, зобов'язаний використовувати встановлені ним відомості про товар без проведення їх додаткової перевірки тощо. Отже, фактично «обов'язковість» попереднього рішення для будь-якого органу доходів і зборів є умовною, а справді обов'язковим попередні рішення є для органу доходів і зборів (митниці, митного посту), якому таке рішення пред'явлене для митного оформлення.

Стверджувати про обов'язковість попереднього рішення для особи, за зверненням якої таке рішення було прийнято, взагалі не доводиться. Застосовувати попередні рішення, пред'явивши його для митного оформлення, є правом особи, за зверненням якої таке рішення було прийнято.

За поділом адміністративних актів залежно від їх змісту (наказові, правовстановлюючі та підтверджуючі) попередні рішення слід віднести до підтверджуючих, вони вказують на наявність у особи певного права або певної важливої з точки зору права властивості [18, с. 267].

За класифікацією залежно від особливостей впливу на приватних осіб (обтяжуючі та сприяючі) [18, с. 268] попередні рішення як адміністративні акти, що мають позитивні наслідки для відповідних осіб, є сприяючими.

Висновки. Таким чином, у результаті проведеного дослідження встановлено, що поняття «попередні рішення» є багатоаспектним та складним, змістове навантаження якого потребує подальших наукових опрацювань. Нині ж фрагментарність та незавершеність наукових доробок призводить до відсутності єдиного розуміння його змісту, основних ознак (характеристик) та правової природи.

Керуючись викладеним вище, пропонуємо таке визначення поняття попередні рішення: індивідуальний адміністративний акт щодо застосування окремих положень законодавства України з питань державної митної справи, прийнятий органом доходів і зборів за зверненням особи до початку митного оформлення та під час застосування, є обов'язковим для виконання будь-яким органом доходів і зборів, містить юридично значущі відомості щодо товару та діє протягом встановленого строку, якщо факти та умови, на основі яких його було прийнято, залишатимуться незмінними.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про затвердження Порядку прийняття попередніх рішень щодо класифікації та кодування товарів в УКТ ЗЕД: наказ Державної митної служби України від 04.04.2005 р. № 238. / Державна митна служба України. Офіційний вісник України. 2005. № 18. Ст. 954 (втратив чинність).
2. Про затвердження Порядку прийняття попереднього рішення про країну походження товару та про внесення зміни до наказу Держмитслужби України від 28.12.1999 р. № 864: наказ Державної митної служби України від 08.11.2005 р. № 1088. / Державна митна служба України. Офіційний вісник України. 2005. № 47. Ст. 2965 (втратив чинність).
3. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI. / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 44–45, № 46–47, № 48. Ст. 552.
4. Приймаченко Д.В., Прокопенко В.В. Митні формальності: правова природа та зміст поняття (міжнародно-правовий аспект). Адміністративне право і процес. 2014. № 3(9). С. 186–197.
5. Протокол про внесення змін до Марракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі від 27.11.2014 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/981_053 (дата звернення 20.03.2017).
6. Про ратифікацію Протоколу про внесення змін до Марракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі: Закон України від 04.11.2015 р. № 745-VIII. / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 49–50. Ст. 456.

7. Про затвердження Порядку прийняття попередніх рішень про класифікацію та кодування товарів згідно з УКТ ЗЕД: наказ Міністерства фінансів України від 27.12.2011 р. № 1740. / Міністерство фінансів України. Офіційний вісник України. 2012. № 16. Ст. 600 (втрачив чинність).
8. Про затвердження Порядку роботи відділу митних платежів, підрозділу митного оформлення митного органу та митного поста при вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України: Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. № 650. / Міністерство фінансів України. Офіційний вісник України. 2012. № 64. Ст. 2628.
9. Про затвердження Порядку прийняття, відкликання попереднього рішення про країну походження товару, затвердження форми попереднього рішення про країну походження товару: Наказ Міністерства фінансів України від 19.06.2012 р. № 737. / Міністерство фінансів України. Офіційний вісник України. 2012. № 62. Ст. 2553.
10. Приймаченко Д.В. Митна політика держави та її реалізація митними органами: монографія. Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2006. 332 с.
11. Негара Р.В. Попередні рішення в законодавстві України. Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». 2016. № 3. С. 96–109.
12. Яковлев І.П. Форми і методи публічного адміністрування у державній митній справі: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Одеса. 2016. 224 с.
13. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 р. № 5203-VI. / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 32. Ст. 409.
14. Кодекс Республики Казахстан от 30 июня 2010 года № 296-IV «О таможенном деле в Республике Казахстан». URL: http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=30776062#pos=14;-111 (дата звернення 20.06.2018).
15. Тимошук В. Адміністративні послуги: посібник / Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». Київ: ТОВ «Софія-А». 2012. 104 с.
16. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. / ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова). Київ: «Видавництво «Юридична думка», 2004. Том 1: Загальна частина. 584 с.
17. Тимошук В.П. Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії: монографія. Київ: «Конус-Ю», 2010. 296 с.
18. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: навчальний посібник / За заг. ред. Р.С. Мельника. Київ: Ваіте, 2014. 376 с.

УДК 35.071

ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ТА ЗМІСТУ КАТЕГОРІЇ «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ» AS FOR THE ISSUE OF THE MEANING OF THE CATEGORY “PUBLIC MANAGEMENT”

Мельниченко Б.Б., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри конституційного та міжнародного права
Інститут права та психології
Національного університету «Львівська політехніка»

У статті проаналізовано питання сутності та змісту категорії «публічне управління». Визначаються основні чинники, що вплинули на появу нової моделі управління. На основі теоретико-правового аналізу обґрунтовується необхідність впровадження у науковий обіг поняття «публічне управління».

Ключові слова: публічне управління, державне управління, публічне адміністрування, апарат державного управління, ознаки публічного управління.

В статье проанализированы вопросы сущности и содержания категории «публичное управление». Определяются основные факторы, повлиявшие на появление новой модели управления. На основе теоретико-правового анализа обосновывается необходимость внедрения в научный оборот понятия «публичное управление».

Ключевые слова: публичное управление, государственное управление, публичное администрирование, признаки публичного управления.

Structural reforms launched recently in Ukraine, a radical change in the views on the state mission regarding the protection of human rights and freedoms, put forward new requirements for a modern system of governance. Improving the efficiency of public management is particularly relevant in the context of Ukraine's choice of the path to European integration, since there is a need for an understanding of the management model inherent in the EU and adaptation of its own model of state management.

The article analyzes the issue of the essence and content of the category “public management”. The main factors that have influenced on the emergence of a new management model being identified. Using theoretical and legal analysis, the necessity of introduction a new term “public management” into the science is ground.

Key words: public management, state management, public administration, signs of public management.

Демократизація українського суспільства та розбудова сучасної системи публічного управління зумовлює необхідність впровадження нових підходів до розуміння сутності категорії «публічне управління». У цьому напрямі необхідно активізувати дослідження управлінської проблематики, а в межах юридичних наук – особливо її теоретико-правових аспектів.

З-поміж вітчизняних та західних учених, які досліджували проблемні питання сутності та змісту категорії «публічне управління», виділимо: В. Авер'янова, А. Грицяка, Н. Обушну, О. Оболенського, А. Мельника, Р. Мельника,

Ю. Куца, С. Чернова, Т. Забейвороту, Г. Букерта, М. Вебера, К. Полліта, Д. Шавріца, П. Друкера та ін.

Мета статті – з'ясувати сутність та зміст категорії «публічне управління».

Передусім відзначимо, в науковій літературі немає загально визнаного поняття «публічне управління». До визначення цієї категорії швидше підходять із позиції реального змісту діяльності або форм, яких воно набуває і в яких діє. На нашу думку, різноманітність підходів щодо визначення поняття «публічне управління» в середовищі вітчизняних науковців пов'язане з відсутністю єдиних